

2022MM02

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten

DATUM	30-11-2021	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	Mobiliteit	COMMISSIE	Commissie M&M
STELLER	E. Vink	TELEFOONNUMMER	06 18520177
NUMMER	UTSP-1030082902-95563	PORTEFEUILLEHOUDER	Schaddelee

Onderwerp Statenbrief:

Regionaal Toekomstbeeld Fiets provincie Utrecht

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

Onder regie van de provincie Utrecht is samen met alle inliggende gemeenten, Rijkswaterstaat Midden-Nederland en de Fietsersbond/UtrechtFietsOverleg (UFO) in de afgelopen maanden het Regionaal Toekomstbeeld Fiets voor de provincie Utrecht opgesteld. Deze uitwerking dient als inbreng voor het Nationaal Toekomstbeeld Fiets om met het Rijk tot een gezamenlijke programmering te komen. Rijk en regio's hebben eind 2020 in het bestuurlijk overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) de ambitie uitgesproken om met het Nationaal Toekomstbeeld Fiets de fiets als volwaardige modaliteit en effectieve oplossing in te zetten voor de regionale en nationale opgaven op het gebied van woningbouw, klimaat, gezondheid en bereikbaarheid. Een (mobiliteits)transitie met een schaa sprong fiets is nodig om de regio leefbaar, gezond en duurzaam bereikbaar te houden. Het overall beeld van de investering die dit vraagt voor de geografische provincie Utrecht is 363 miljoen euro tot 2027 en 1.591 miljoen euro tot 2040. Het Nationaal en Regionaal Toekomstbeeld Fiets is niet de afronding van een proces, maar een begin ervan. De regio – provincie Utrecht en gemeenten – wil samen met het Rijk en met maatschappelijke partners aan de slag!

Inleiding

Het Rijk en de regio's hebben op 25 november 2020 in het BO MIRT afgesproken om in 2021 regionale fietsplannen op te stellen die samen optellen tot een Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF) en een uitvoeringsagenda. Het streven was in maart 2021 een eerste contourenschets te hebben en in september 2021 een NTF. Op 8 maart 2021 is het NTF op hoofdlijnen gepresenteerd. Daarna hebben de verkiezingen van de tweede Kamer plaatsgevonden en zijn op rijksniveau nog steeds de onderhandelingen gaande om te komen tot een regeerakkoord. Dit heeft ertoe geleid dat na maart op landelijk niveau nog nauwelijks verder is gewerkt aan een NTF. Ondertussen hebben alle provincies en twee vervoerregio's de regionale fietsplannen verder uitgewerkt. Dit is het Regionaal Toekomstbeeld Fiets (RTF) geworden met de duiding van de schaa sprong fiets voor de provincie Utrecht.

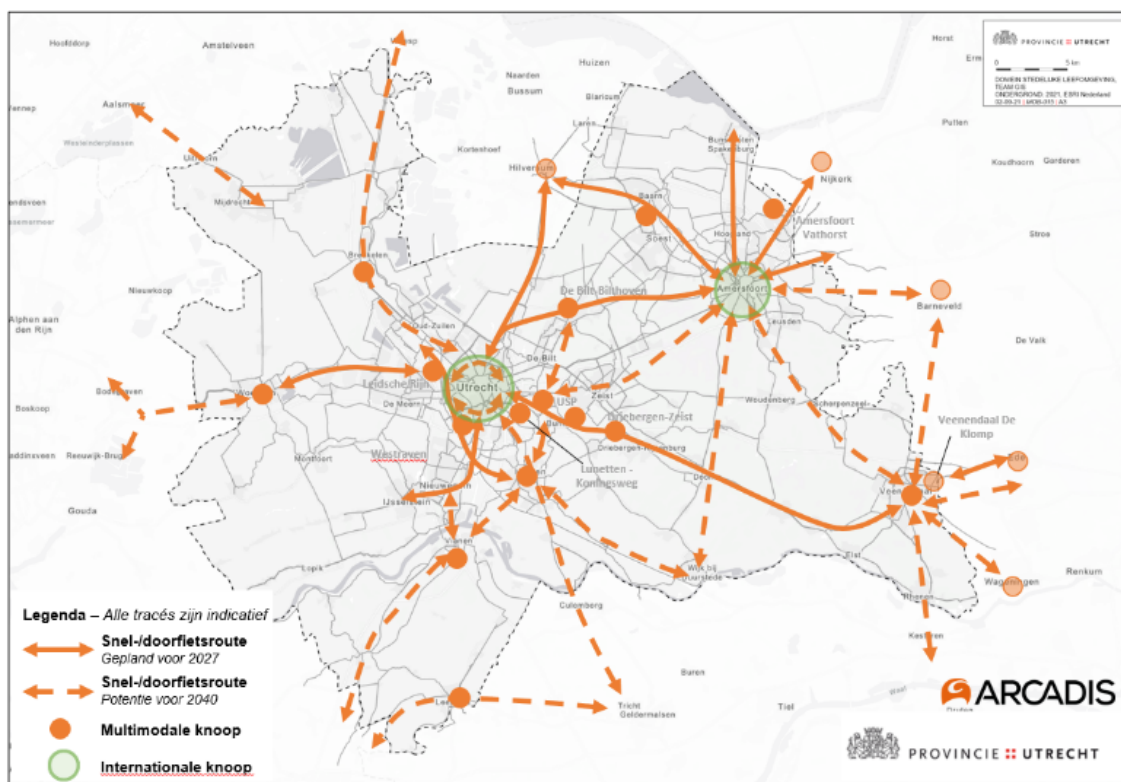
Waaruit bestaat de schaa sprong fiets?

Het RTF is een helder aanbod vanuit de regio aan het Rijk om de fiets als volwaardige modaliteit en effectieve oplossing in te kunnen zetten voor de nationale opgaven op het gebied van woningbouw, klimaat, gezondheid en bereikbaarheid. Het RTF geeft verdere invulling aan de opgave zoals opgenomen in de Omgevingsvisie provincie Utrecht om te komen tot een schaa sprong fiets (en openbaar vervoer) die nodig is voor de mobiliteitstransitie naar gezonde en duurzame vervoerswijzen in een gezonde en verkeersveilige omgeving. Het RTF draagt bij aan het doel dat in 2040 alle belangrijke nieuwe en bestaande woon- en werklocaties en sociaal-recreatieve

voorzieningen binnen de provincie Utrecht op een ruimte-efficiënte, duurzame, gezonde en veilige manier bereikbaar zijn. Uit de gedane analyse komt het beeld naar voren dat de meest effectieve manier om fietsen te stimuleren is om in te zetten op zes aspecten:

- het aanleggen van een hoogwaardig netwerk van snel- en doorfietsroutes;
- het op orde brengen van het regionaal fietsnetwerk, wat betreft veiligheid en directheid;
- het slechten van (rijks)barrières in het regionaal fietsnetwerk;
- een fietsring in de stad Utrecht;
- gezonde en aantrekkelijke stad-land verbindingen naar de natuur- en recreatiegebieden in het buitengebied;
- het aanbieden van voldoende, veilige en aantrekkelijke fiets(parkeer)voorzieningen bij de multimodale knooppunten en ontwikkellocaties.

FIGUUR: REGIONAAL TOEKOMSTBEELD FIETS PROVINCIE UTRECHT, MET GEPLANE EN GEWENSTE SNEL- EN DOORFIETSRUTES (HOOGWAARDIG REGIONAAL FIETSNETWERK) EN MULTIMODALE KNOOPPUNTEN

Om de schaa sprong fiets te kunnen realiseren is meer dan 1,5 miljard euro nodig tot 2040 voor een samenhangend pakket aan infrastructurele maatregelen aan het fietsnetwerk en fietsparkeervoorzieningen en fietsstimulering. De regio wil vaart maken en ziet tot 2027 een pakket aan maatregelen van 363 miljoen euro waaraan gewerkt kan worden mits er voldoende budget is. Het beschikbare budget in de regio is moeilijk te achterhalen, maar de inschatting is dat tot 2027 de regio circa 50% van de opgave tot 2027 kan financieren. Wij brengen zelf in het budget 2019-2023 uit het UP Fiets 2019-2023 van 94,615 miljoen euro en het budget 2024-2028 opgenomen in het Mobiliteitsprogramma 2019-2023 van 68,250 miljoen euro.

De ambitie om de fiets als volwaardige modaliteit en effectieve oplossing in te kunnen zetten voor de regionale en nationale opgaven op het gebied van woningbouw, klimaat, gezondheid en bereikbaarheid, vraagt om een schaa sprong die regio overstijgend is. Het vraagt om een gezamenlijke inspanning en financiering van regio én Rijk. Daarvoor is een gezamenlijke uitvoeringsagenda en programmering met het Rijk nodig.

Vervolgprocedure / voortgang

De vervolgstappen na vaststelling van het RTF in het kort zijn:

- afspraken maken over een meerjarige uitvoeringsagenda fiets (met budget) tussen Rijk en regio;
- maken van een gezamenlijke programmering met het Rijk voor de regio, voor de periode 2022–2030 om de planvorming rondom grotere en complexere projecten verder uit te kunnen werken;

- overleggen met het Rijk over de invulling van de rol die zij kan pakken. Dit zodat bovenregionale vraagstukken en bottlenecks op het gebied van (fiscale) wet- en regelgeving en capaciteit in de uitvoering door/op het eigen netwerk het hoofd kunnen worden geboden en zodat kansen op Europees niveau of binnen andere dossiers kunnen worden benut (governance).

De landelijke verkiezingen zijn geweest en er is nog geen regeerakkoord. Het is duidelijk dat er een flinke financiële opgave ligt bij het Rijk. Risico is dat de afspraak uit het BO MIRT van november 2020 over het NTF en de fiets als relatief nieuw thema voor het Rijk in de discussies over deze opgave ondersneeuwt. Daarom is het belangrijk om ook op dit thema de lobby te blijven voeren en het thema op de agenda te krijgen van verschillende bestuurlijke overleggen (van Mobiliteit, Verstedelijking tot en met Klimaattafels). In het voorjaar van 2022 vinden de gemeentelijke verkiezingen plaats. De gemeenten hebben met de coronacrisis te maken gekregen met extra uitgaven en hebben dus ook te maken met een flinke financiële opgave. Het is onduidelijk welk effect dit zal hebben op de verkiezingen en collegeprogramma's. Het RTF biedt in ieder geval een stevig verhaal dat in het proces naar en na de verkiezingen gebruikt kan worden. Ook is dit RTF de onderlegger voor het thema fiets voor de Groeisprong 2040.

Wij hopen u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen